

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **M. Š.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 10. 2021, č. j. 10.01-000506/21-004, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2022, č. j. 9 A 12/2022-31,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2022, č. j. 9 A 12/2022-31, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalovaná shora uvedeným rozhodnutím nevyhověla žádosti žalobce (stěžovatel) o určení advokáta podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, k zastupování před Ústavním soudem v řízení vedeném pod sp. zn. III. ÚS 2024/21, o ústavní stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2021, č. j. 62 Co 65/2021-99, a usnesení Obvodního soudu pro Prahu 4 ze dne 24. 11. 2020, č. j. 67 EXE 3762/2019-82. Těmito rozhodnutími bylo jako opožděné podle § 240 zákona č. 99/2019 Sb., občanského soudního řádu (o. s. ř.) odmítnuto dovolání stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66. Žalovaná dovodila, že se s ohledem na opožděnost dovolání jedná o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva ve smyslu § 18c odst. 5 zákona o advokacii.

[2] Proti rozhodnutí žalované podal stěžovatel k Městskému soudu v Praze (městský soud) žalobu, v níž rozporoval závěr civilních soudů o opožděnosti dovolání. V řízení rovněž požádal o osvobození od soudních poplatků.

[3] Městský soud v záhlaví označeným usnesením této žádosti nevyhověl. Uvedl, že stěžovateli bylo usnesení městského soudu ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, doručeno uplynutím desetidenní úložní doby dne 3. 9. 2020, lhůta pro podání dovolání tak skončila 3. 11. 2020. Dovolání podané 4. 11. 2020 tedy bylo podáno jeden den po uplynutí zákonem stanovené dvouměsíční lhůty a žaloba proto nemůže být ve smyslu § 36 odst. 3 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.) zjevně úspěšná.

[4] Proti tomuto usnesení se stěžovatel brání kasační stížností. Stejně jako v žalobě namítá, že posledním dnem lhůty pro podání dovolání nebylo 3. 11. 2020, ale až den následující, a proto dovolání podané 4. 11. 2020 je včasné. Doplnuje, že vyrozumění pošty o uložení písemnosti (usnesení městského soudu ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66) obdržel 25. 8. 2020 a 10 denní lhůta pro vyzvednutí písemnosti mu tak uplynula 4. 9. 2020. Proto považuje závěry městského soudu za nesprávné.

[5] NSS přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil, zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[6] Předem dalšího posouzení soud pro úplnost poznamenává (v tomto ohledu stěžovatel nic nenavrhoval), že nynější řízení o kasační stížnosti nepodléhá poplatkové povinnosti a není ani třeba, aby byl stěžovatel zastoupen advokátem (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS).

[7] Podle § 36 odst. 3 věty první až třetí s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne.*

[8] Účastníkovi lze k jeho žádosti přiznat osvobození od soudních poplatků, jestliže jsou kumulativně splněny dvě podmínky: i) účastník doloží, že nemá dostatečné prostředky, a ii) jeho návrh není zjevně neúspěšný. Městský soud neposuzoval nemajetnost stěžovatele, své rozhodnutí založil na tom, že se svou žalobou zjevně nemůže být úspěšný.

[9] Z výše citovaných zákonných podmínek je zřejmé, že žádost o osvobození od soudních poplatků soud posuzuje nejen v závislosti na majetkové situaci žadatele, ale též ve vztahu k jeho vyhlídce na úspěch v daném řízení. Postrádalo by totiž smysl přiznat osvobození od soudních poplatků ve vztahu k návrhu, který je zjevně beznadějný. Návrh je zjevně neúspěšný v situaci, kdy je již ze samotných skutkových tvrzení a argumentů žadatele obsažených v návrhu zcela zřejmé, že mu ve věci nemůže být vyhověno (viz např. rozsudky ze dne 18. 11. 2010, č. j. 6 Ads 107/2010-47, a ze dne 20. 8. 2020, č. j. 2 As 242/2020-13). Podstatné je, aby neúspěšnost návrhu byla patrná na první pohled, tedy bez jakýchkoliv pochybností a dokazování zcela jednoznačná, nesporná a okamžitě zjiitelná (viz např. rozsudky ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS, a ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 102/2007-72). Obecně lze říci, že o zjevně neúspěšný návrh půjde v případě opožděného podání, to ale neplatí, pokud nejde o skutkově nepochybnou věc a je třeba dalšího dokazování (viz Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, s. 268).

[10] V souzené věci se jedná o právě posledně uvedenou situaci. Z předloženého spisu městského soudu NSS zjistil, že stěžovatel k žalobě přiložil kopii Výzvy k vyzvednutí zásilky ze dne 25. 8. 2020, která se má týkat právě doručování usnesení městského soudu ze dne 14. 7. 2020, č. j. 62 Co 211/2020-66, na níž jsou uvedena odlišná data, než ze kterých vycházel soud. Městský soud se tímto dokumentem ale nijak nezabýval. Současně ze spisového materiálu neplyne, že by měl k dispozici jiné dokumenty (např. příslušný civilní spis městského soudu), na základě kterých by i přes informace uvedené na Výzvě

pokračování

k vyzvednutí zásilky mohl bez jakýchkoliv pochyb dospět k závěru o zjevné bezúspěšnosti žaloby.

[11] Vzhledem k tomu, že stěžovatel v řízení vznesl a doložil relevantní pochybnosti ohledně počítání lhůty k podání příslušného dovolání a otázka předmětu sporu (tj. včasnosti dovolání) tak zůstává spornou, nelze bez dalšího uzavřít, že návrh stěžovatele je ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. zjevně bezúspěšný.

[12] NSS nepřehlédl, že stěžovatel v závěru kasační stížnosti vyjádřil nesouhlas s postupem městského soudu, který jej po neosvobození od soudních poplatků vyzval k uhrazení soudního poplatku za žalobu. Tato námitka se míjí s předmětem projednávané věci, kterým je výhradně přezkum usnesení o neosvobození od soudních poplatků, a NSS se jí proto dále nezabýval.

[13] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud v souladu s § 110 odst. 1 větou první s. ř. s. usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 věty první s. ř. s., podle kterého o kasační stížnosti rozhoduje soud zpravidla bez jednání.

[14] O náhradě nákladů řízení kasační soud nerozhodoval, jelikož o nich přísluší rozhodnout městskému soudu podle výsledku řízení ve věci samé v rozhodnutí, jímž se toto řízení končí (§ 61 odst. 1 s. ř. s.; srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 1 As 196/2014-19, především bod 27).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. listopadu 2022

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu